

Lägesrapport september – november 2016

En gång i kvartalet ställer nätverkskansliet samman en lägesrapport till er i styrgruppen i syfte att hålla er uppdaterade om verksamheten som bedrivs i nätverket.

Rubrikerna i lägesrapporten speglar de prioriterade områdena i aktivitetsplan 2015-2016:

- God konkurrenskraft och miljö i de gröna näringarna
- Innovationer i jordbruk, trädgård och rennäring
- Bra lokalt ledd utveckling med leadermetoden
- God integration på landsbygden – tillsammans utvecklar vi landsbygden
- God konkurrenskraft inom naturturism
- Bra lokala servicelösningar
- Starkt ungdomsinflytande och delaktighet i landsbygdsutveckling
- God förmåga till landsbygdsutveckling bland yrkesverksamma landsbygdsutvecklare
- Ändamålsenliga nätverksinsatser för fiskeri och vattenbruk
- Temaövergripande nätverksaktiviteter

Gröna näringar

Betesmarkernas samhälls- och miljönytta

Bushresor har nu genomförts på totalt 10 platser varav 5 under september. Enligt genomförda utvärderingar är det en allmän uppfattning att igenväxningen är ett allvarligt problem som det är viktigt att man tar tag i på olika sätt. De flesta lyfter åtgärder som att handla svenskt och större andel svenska råvaror i offentlig upphandling, men även ökad helhetssyn inom politiken och ökad samverkan mellan olika aktörer.

De största utmaningarna för arrangörerna är att verkligen våga visa ”värstingställen” och inte goda exempel på restaureringsprojekt liksom att få med fler deltagare på resan som inte redan är insatta i problematiken.

Ett poddavsnitt om bushresorna som lanserades den 27 oktober berättade om de gjorda bushresorna och planerna för framtiden är att tillhandahålla ett bushresekoncept för lokala eller regionala intressenter.

Svenskt jordbruk producerar nya livsmedel till nya svenskar

Ett innovationsprojekt gällande ett nytt digitalt verktyg för att beskriva en gårds förutsättningar respektive krav vid produktion av olika produkter har initierats och Hushållningssällskapet Värmland har tagit ansvar som projektägare (sökt gruppbildningsstöd). Vid en träff den 18 november med företrädare för de större grönsaksgrossisterna i Sverige diskuterades förutsättningarna för grönsaksproduktion generellt och med nya grödor specifikt.

De gröna näringarna får ett större engagemang inom Lokalt ledd utveckling

Allmänna framgångsfaktorer utifrån en genomgång av ca 250 leaderprojekt från förra programperioden som sorterats under åtgärden Konkurrenskraft i jord och skog förmedlades under en workshop på den Nationella leaderträffen i Varberg 28-29 september. Likaså presenterades ett gott exempel på projekt som lett till konkreta resultat (fler jobb, ökad produktion) och vilka framgångsfaktorerna hade varit. Arbete pågår att göra framgångsfaktorer och fler goda exempel tillgängliga enligt önskemål för att underlätta leaderprojekt som gynnar primärproduktionens konkurrenskraft.

Utveckla koncept för att öka konsumenternas kunskap om hållbar mat

En ny konferens, Männen och maten, som ska äga rum på en industri i Göteborg, har flyttas från hösten till våren på grund av tidsbrist. Resultatet av denna och tidigare konferens sammanställs i en rapport. Arbetet leds av Örjan Brinkman, ordförande i Sveriges konsumenter och ledamot i arbetsgruppen.

MATtanken och livsmedelskvalitet i offentliga kök

Arbetsgruppen har jobbat om ansökan Mat är livet och gett den namnet MATtanken (Mat är livet var skyddat/upptaget). Avsikten är att den ska passa som ett pilotprojekt inom åtgärd 16.2 ”Samarbeten för att skapa nya jobb” inom landsbygdsprogrammet. Övergripande syfte är att det som efterfrågas och tillhandahålls för de offentliga måltiderna ska produceras med hög kvalitet samt bidra till en miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling. Detta ska möjliggöra stärkt konkurrenskraft hos primärproducenter och bidra till en positiv landsbygdsutveckling. Landsbygdsnätverket föreslås bli projektägare (formellt sett Jordbruksverket eftersom Landsbygdsnätverket inte är en egen juridisk person) och medfinansieringen till projektet kommer att ges av LRF och Sveriges konsumenter.

Jordbrukets ekosystemtjänster

I slutet av oktober lanserades ett informationsmaterial om jordbrukets ekosystemtjänster, Lantbrukarens unika roll bestående av en kortfilm och en broschyr. Syftet med filmen är att uppmärksamma såväl lantbrukare, blivande lantbrukare, rådgivare, beslutsfattare, handel och konsumenter på att lantbrukarna bidrar med 17 olika ekosystemtjänster som är viktiga för vår överlevnad och för en hållbar utveckling. Broschyren förklarar på ett lättillgängligt sätt vad de olika ekosystemtjänsterna innebär. För att underlätta användningen på exempelvis lantbrukarkurser/träffar, förenings-/organisationsmöten och naturbruksskolor pågår arbete med att komplettera med en Power Point-presentation som bygger på texterna i broschyren kompletterat med fakta i form av texter och grafer.

Unga i gröna näringar (UGN)

UGN-gruppen (Ung i Gröna Näringar) har haft planeringsmöten och kommer att i första hand använda podden för att fortsätta lyfta viktiga frågor gällande generations-/ägaraskiften.

Innovationer i jordbruk, trädgård och rennäring

Innovationssupporten har haft det fortsatt lugnare denna period jämfört med hösten 2015 i avvaktan på de första officiella godkända innovationsprojekten. Vissa frågor som hantering av investeringar och ersättning för eget arbete har gjort att handläggningen dragit ut på tiden. Arbete har skett med att ta fram bättre information till Jordbruksverkets hemsida för att minska kompletteringsbehovet i efterhand.

Det totala antalet ansökningar som kommit till Jordbruksverket till mitten av november är ca 250. Av dessa är drygt 200 ansökningar om gruppbildningsstöd och 45 ansökningar om genomförandestöd. Rådgivande urvalskommittén hade ett möte i mitten av september och nästa bedömningsmöte den 25 november. Antalet ansökningar som ska bedöma är så stort att extra Skype-möten fick planeras in som komplement till det fysiska mötet.

I början av oktober deltog Inger och Johan Ascard från innovationssupporten i en EIP-Agri-workshop i Budapest om kommunikation och support. Inger höll ett föredrag om hur vi i Sverige har använt press/media för att öka intresset för EIP-Agri och det nya innovationsstödet. Workshopen som samlat ca 80 personer från ett 20-tal länder gav goda möjligheter till erfarenhetsutbyte.

På Elmia lantbruk Framtidsforum den 18-19 oktober ansvarade Inger för ett rundabordsamtal om hur man ska kunna öka samarbetet mellan forskning och praktik. Syftet var att identifiera eventuella hinder och vad som behövde förbättras.

På mässan Elmia Lantbruk den 19-21 oktober fanns ett Kunskaps- och innovationstorg initierat av innovationssupporten med Inger som ansvarig. Där fanns förutom Landsbygdsnätverket företrädare för forskning, rådgivning och utbildning. Mitt på torget genomfördes en Framtidsverkstad med mixade studentgrupper som i fem olika 3-timmarspass fick ta fram lösningar på olika utmaningar med tillgängliga forskare och utställare som kunskapsresurser. Presentationer av studenternas lösningar och bedömningar av en jury, chefredaktörer från lantbrukspressen, gjordes från en scen och filmades av Elmia.

Enligt genomförd utvärdering av studenternas uppfattning om Framtidsverkstaden var man nöjd med det mesta och alla skulle kunna tänka sig att delta igen och/eller rekommendera andra studenter att delta i en Framtidsverkstad på Borgeby Fältdagar 28-29 juni 2017.

Samordningsgruppen

Fondsamverkan

Samordningsgruppen tog tidigare i år initiativ till att göra en enklare kartläggning över vilken konkret fondsamverkan mellan leadergrupperna och fondaktörer som finns. En webbenkät skickades ut till alla leadergrupper. 26 av 48 leaderområden svarade på enkäten, det motsvarar 54 % av totalt antal områden. Det största bortfallet finns i region Öst. Eftersom vi vet att strukturfondpartnerskapet för Småland och Öarna har tagit initiativ till att bjuda i alla leaderområden i regionen, som till största del motsvarar region Öst, har vi vetskap om att en samverkansprocess har påbörjats.

Av svaren att döma är Länsstyrelsen och Regionen viktiga aktörer för samverkan i genomförandet av Leader. Så gott som alla svarande uppger att de har kontakt i skiftande omfattning med representanter för Länsstyrelsen.

Flera leaderområden har kontakt med ESF-rådet och Tillväxverket. I stort sett samtliga som svarat på enkäten vill ha bättre kontakt och samverkan med andra fondaktörer.

Regionala träffar

Sex regionala träffar har genomförts under året, varav två i samma region. Det finns ett skiftande behov vad gäller hjälp med finansiering av de regionala träffarna. En region genomför träffar med egen finansiering.

Förutsättningarna att träffas skiljer sig markant åt mellan de olika regionerna. Det är betydligt mer resurskrävande, både vad gäller pengar och tid, att få till en träff regionerna Norr och Södra Norrland.

Nationella leaderträffen i Varberg

Årets nationella leaderträff genomfördes i Varberg den 28-29 september. Tema för träffen var hållbar besöksnäring. Ca 170 personer deltog. Samtliga arbetsgrupper fick i uppdrag att planera och genomföra miniworkshoppar.

Resultaten från utvärderingsenkäten visar på ett väl godkänt utfall.

- 90 % ansåg träffen vara värd tid och pengar
- 77 % ansåg att träffen motsvarade deras förväntningar
- 58 % ansåg att de fått ökad kunskap att arbeta med lokal utveckling
- 89 % fick nya och fördjupade kontakter
- 65 % tyckte det var bra med en tematisk inriktning (turism i detta fall)

Samordningsgruppen har dragit följande slutsatser från enkätsvaren:

- Mer tid behöver avsättas för möten och samtal mellan deltagare vid dessa träffar.
- Tematiska träffar bra – något att fortsätta med.
- Gärna presentation av goda exempel
- Gärna ökat deltagande av regionala aktörer

Podd om Leader och utmaningarna

En podcast har spelats in på temat *Dilemman och möjligheter med Leader*. Syftet var att tydliggöra metodens styrka, de ursprungliga förutsättningarna, hur förutsättningarna har förändrats över tid och en avslutande del om rekommendationer om hur man kan påverka kommande hantering av Leader som en metod för lokal utveckling. Ytterligare en podcast har spelats in som beskriver leadermetoden och dess möjligheter på en grundläggande nivå. Båda avsnitten publicerades under november månad.

Träffar med samordningsgruppen

Gruppen träffades den 27 oktober på Naturvårdsverket i Stockholm.

Två representanter från gruppen var också inbjudna att delta på den gemensamma träffen för alla arbetsgrupper den 15 november. Anders Johansson och Theres Sundberg utsågs att representera samordningsgruppen.

TNC-koordinatorer

Den modell som tidigare togs fram för att främja transnationella samarbeten mellan svenska och europeiska leaderområden fick inget större gehör när den presenterades. Intresse av att anmäla sig som koordinator var svagt. Detta beror troligtvis på att tiden inte är rätt men också att villkoren för att åta sig uppdraget inte var tillräckligt attraktiva. Vi behöver därför se över hur stödet för att stimulera och främja transnationellt arbete ska utformas.

Samordningsgruppen 2017-2018

En diskussion pågår om hur Landsbygdsnätverkets leaderaktiviteter på bästa sätt kan organiseras. Samordningsgruppen har utsett ett utskott för att ta fram förslag på alternativa lösningar. Ett viktigt medskick som samordningsgruppen gav utskottet var att säkra upp möjligheten att vara en dialogpart i arbetet inför nästa programperiod. De som ingår i utskottet är Kerstin Hallenborg – Leader Skånes Ess, Mats Denninger – LLU Sörmlandskusten och Sofia Lindblad – LRF. Utskottets arbete ska vara klart för diskussion i samordningsgruppen den 14 februari 2017.

Övrigt lokalt ledd utveckling

Kommissionens fondövergripande konferens 2016

EU-kommissionens generaldirektorat med ansvar för de olika strukturfonderna delar på ansvaret att arrangera en årlig fondövergripande konferens om Lokalt ledd utveckling (CLLD). För 2016 ligger ansvaret på DG Agri. Konferensen är förlagd till Båstad den 6-8 december.

Konferensen är inte förenad med kostnader och arrangörsansvar för Landsbygdsnätverket förutom hjälp med att identifiera bra konferensanläggningar och möjliga projektbesök. Tre personer från kansliet deltar på konferensen.

Projektansökningsläget

I november är 92 projekt beslutade av Jordbruksverket. 207 ansökningar är LAG-klara varav ca hälften har tilldelats en handläggare, det vill säga handläggning pågår. Enligt Jordbruksverket märker man nu att det är betydligt mindre omfattande kompletteringar som behöver hanteras.

Integration

Lärande exempel

Basem Nabhan, som gjorde de tre filmerna som visar på möjligheterna för asylsökande att få praktik på landsbygden, har gjort ytterligare en film. Den handlar om Orust Mirakel som är ett cateringföretag bestående av kvinnor från Afghanistan, Iran, Somalia, Eritrea, Syrien och Armenien vilket speglas i företagets utbud. Filmerna, som har textning på både svenska, engelska och arabiska, publicerades i slutet av november och fick över 800 visningar på mindre än en vecka.

Stärka etniska organisationer lokalt och regionalt i landsbygden

Tre områden har tagits fram för särskilda insatser för att stödja etniska organisationer lokalt och regionalt. Arbetet har precis avslutats och erfarenheterna från områdena kommer att sammanställas i en rapport och spridas inom framförallt SIOS och dess medlemsorganisationer.

Integration i gröna näringar

En rapport, utformat som en guide, för de naturbruksskolor som vill genomföra utbildning/projekt för nyanlända och asylsökande, har tagits fram i samarbete med Naturbruksskolornas förening. Rapporten kommer att distribueras till skolorna och kompletteras med en artikel om behov av satsningar på

utbildning inom de gröna näringarna. Det planeras även en film om Tenhults Naturbruksgymnasium som nu är inne på sin andra omgång med en 40 veckors utbildning inom trädgård där många nyanlända deltar.

Integration genom att starta företag

I samarbete med Arbetsförmedlingen, Tillväxtverket, Coompanion och Företagarna genomförde gruppen i september en mindre workshop stöd till asylsökande och nyanlända för att starta företag. Även Skogsstyrelsen deltog för att länka in i det projekt som Skogsstyrelsen har tillsammans med Arbetsförmedlingen och SLU för att skapa för jobb i den gröna sektorn för nyanlända.

De projekt som beviljades medel inom uppdraget om snabbspår för företagande som Tillväxtverket har fått för att, tillsammans med Arbetsförmedlingen, underlätta för nyanlända att starta företag håller på att slutrapporteras. De som deltog vid workshopen kommer att ha ett uppföljningsmöte i januari för att hitta goda exempel bland dessa som kan spridas genom landsbygdsnätverket.

Hitta bostäder till nyanlända

Materialet från projektet om boende på landsbygden för nyanlända är klart; det var en film, en rapport, två artiklar och presentationsbilder spreds via våra kanaler och skickades ut till integrationssamordnare i kommuner och länsstyrelser i september. Kampanjen slog väl ut, bland annat nåddes 1 440 via Facebook och filmen sågs 328 gånger på Youtube.

Övrigt arbete i Integrationsgruppen

Vid senaste mötet fick gruppen besök av statssekreteraren Elisabeth Backteman och presenterade då några av aktiviteterna som har genomförts. Elisabeth berättade om regeringens satsningar på integrationsområdet och framhöll betydelsen av gruppens arbete för att de människor som har kommit till Sverige ska kunna etablera sig på landsbygden.

Naturturism

Behovsanalys av utbildningar

Under maj månad hade arbetsgruppen hjälp av en student från SLU för att genomföra en förstudie till behovsanalys av naturturismutbildningar. Denna förstudie har under hösten bearbetats av ett utskott som också har tagit fram förslag på fortsatt arbete med behovsanalysen kan vidareutvecklas. En diskussion pågår nu om detta inom arbetsgruppen. Ett ställningstagande om fortsatt arbete behöver även baseras i resultatet från Tillväxtverkets fördjupande behovsanalys.

Projektansökan

Gruppen tog tidigare i år initiativ till att formulera en projektansökan inom Landsbygdsprogrammet. Jordbruksverkets utlysning gick ut i början av september. Gruppens förslag var att Ekoturismföreningen skulle vara projektägare. Ca två veckor efter utlysningen kompletterades den med ett krav på 25 % offentlig medfinansiering. Detta medförde att projektplanen delvis fick göras om för att passa nya förutsättningar. Tillväxtverket har beviljat medfinansiering utifrån att projektet kommer att genomföra piloter som bland annat bygger på de resultat och slutsatser delstrategin för svensk naturturism landar i.

Nätverksträffar

Arbetsgruppen träffades den 9 september hos Tillväxtverket i Stockholm. Förutom omvärldsspaning diskuterades också det pågående arbetet med behovsanalys av utbildningar, projektansökan samt kommande arbetsplan för 2017-2018.

Två representanter från arbetsgruppen, Leif Öster och Göran Wallin, ansvarade för att planera och genomföra en workshop på den nationella leaderträffen i Varberg den 28-29 september. Efter träffen har flera leadergrupper hört av sig till arbetsgruppen för att få mer kunskap.

Tre representanter deltog på den gemensamma träffen med alla arbetsgrupper den 15 november, Leif Öster, Daniel Melin och Göran Wallin. På träffen redovisades bland annat resultat från gruppens arbete.

Podd om naturturism

En podd om möjligheter med svensk naturturism har spelats in. De som medverkade i samtalet var Leif Öster och Daniel Melin. Planen var att även ha med Therese Lindberg från Tillväxtverket men på grund av sjukdom blev det inte så.

Service

Leaderområden eller motsvarande (för de områden som inte omfattas av Leader) uppmuntrar lokala aktörer till att utveckla servicelösningar

Vid den nationella leaderträffen i september i Varberg bjöd servicegruppen in till en workshop med temat Service i landsbygder. Drygt 30 personer deltog på workshopen. Arbetsgruppens syfte ville få deltagarna att reflektera kring vilken roll olika organisationer spelar för lokal service samt att de skulle fundera över på vilket sätt leadergrupper kan bidra till utveckling av lokala servicelösningar. Tanken var också att stämma av behov för arbetsplanen 2017-2018. Av de som svarade på en utvärderingsenkät svarade 67 procent att de fått mycket kunskap och inspiration som de kan använda vidare i sitt fortsatta arbete. ”*Inspirerande att höra hur andra lyckats*” respektive ”*Mycket diskussioner med andra leaderområden*” var två kommentarer från utvärderingen.

Yrkesverksamma landsbygdsutvecklare får ökad kunskap och inspiration

Representanter från arbetsgruppen medverkade med en workshop vid den nationella träffen den 25 oktober för landsbygdsutvecklare på kommun, region och länsstyrelse. Dessutom deltog man på träffen under hela dagen för att få kontakter och diskutera service. Efter den nationella träffen genomfördes en enkät. Frågan ”*Upplever du att du fått ökad kunskap under det senaste året för att verka för lokala servicelösningar genom bland annat inspiration och goda exempel*” ställdes. Av inkomna svar visar att lite drygt 80 procent har svarat ja. Tolkningen av det svaret är att målgruppen anser sig fått ökad kunskap, dock kan det finnas flera källor till den ökade kunskapen. Svaret är positivt, då denna målgrupp är viktig för att sprida kunskapen om service vidare. Målet i nuvarande arbetsplan för motsvarande fråga är 65 procent.

Ökad samordning av insatser för mervärde

Vid konferensen Service-Lab, arrangerad av Tillväxtverket, deltog representanter för arbetsgruppen med en liten monter där man presenterade arbetsgruppens arbete och diskuterade servicefrågor. Här nådde arbetsgruppen verkligen en motiverad målgrupp med fokus på service.

Webbsidan på Landsbygdsnätverkets webbplats

Under hösten har arbetet med webbsidan återupptagits för att skapa den attraktiva informationsplatsen för servicefrågor. Det är en viktig kommunikationskanal där vi kan möta många presumtiva stödsökanden och aktörer som i sin tur kan förmedla vidare.

Planering av arbetet inom gruppen

Arbetsgruppens arbete har försenats beroende på flera orsaker som gruppen har haft svårt att påverka. En viktig målgrupp för arbetet är leadergrupperna, som har behövt 2016 för att komma i gång och har haft svårt att avsätta tid för mer fokus på servicefrågorna. Dock har man uttalat stort intresse. Eftersom Landsbygdsprogrammet har blivit försenat så har även vissa viktiga utlysningar från Tillväxtverket om servicelösningar kommit lite senare än tänkt, vilket påverkat arbetsgruppens insatser. Under hösten har arbetsgruppen haft telefonmöte i hela gruppen samt ett antal telefonmöten i arbetsutskottet, vilket gett underlag till arbetsplanen för 2017 – 2018.

Unga

Två fysiska möten med arbetsgruppen har hållits under hösten. Josefina Andersson från U-land och tidigare Terra et Mare medverkade vid det första och presenterade resultat från en rundringning till leaderområden med frågor om unga i strategin, kommunikation kring svårnådda grupper, rekrytering av

LAG samt vilket stöd de skulle önska för att öka representationen i LAG och valberedningar. Hon berättade också om erfarenheter från generationsbreddande valberedningsarbete i Leader Södra Bohuslän.

Gruppen höll en workshop vid leaderträffen i Varberg där det diskuterades normer, betydelsen av valberedningars arbete samt vad Leader önskar av gruppen i deras arbete med utbildningar om att inkludera unga riktade till LAG och andra beslutsfattande församlingar. Josefina berättade även här om rundringningen.

Gruppen har fått indikatorer från de tilltänkta deltagarna i aktiviteten som handlar om utbildningar för ordförande och valberedningar att de inte har tid med utbildningar av den sorten som först var planerad. Som ett resultat av rundringningen och inputen från leaderområden vid workshopen valde gruppen att istället spela in ett podcastavsnitt till podden Landet om Leader Södra Bohuslän's arbete. Gruppen arbetar också med att ta fram serie korta filmer som genom storytelling ska visa varför och hur unga kan engagera sig i sina styrelser. Podden planeras vara klar innan årsskiftet och filmerna under våren.

Yrkesverksamma landsbygdsutvecklare

Landsbygdsnätverket ska bidra till att landsbygdsutvecklare på kommun, region och länsstyrelse får ökad kunskap och inspiration

Den 25 oktober bjöd Landsbygdsnätverket in till en nationell träff med landsbygdsutvecklare med lite drygt 70 deltagare. Datum för träffen valdes i samverkan med Tillväxtverket, som dagen efter arrangerade Service-Lab på kort gångavstånd. Detta innebar att deltagarna kunde delta på två konferenser med en resa, vilket också tydligt märktes i antalet deltagare på båda arrangemangen. Programmet vid träffen planerades av en arbetsgrupp inom delnätverket. Genomförandet byggde också på deltagare från delnätverket. Det stora intresset gjorde att vi i början av september fick byta anläggning för att få tillgång till en större lokal.

Efter den nationella träffen genomfördes en enkät. Frågan ”*Känner du att träffen gav dig inspiration och tankar till landsbygdsutveckling och i så fall på vilket sätt?*” ställdes i enkäten. Av de som svarat har drygt 90 procent svarat ja! Det är en positiv återkoppling på upplägget för träffen.

Integration och service var två teman på den nationella träffen. Representanter från de båda arbetsgrupperna medverkade och genomförde var sin workshop. Detta visar på ett tydligt sätt hur detta delnätverk är en god mottagare och förmedlare av information från arbetsgrupperna inom Landsbygdsnätverket. Och de är även viktiga för att ge input till grupperna.

I våras erbjöds SKL att vara medarrangör till träffen, men avböjde det. Man hänvisade till en planerad landsbygdskonferens den 3 februari 2017 utan att tala om vad den skulle innebära avseende sin inställning till nätverket för landsbygdsutvecklare på kommun, region och länsstyrelse. Däremot lyckades vi väl med att få med SKL som föredragshållare genom att kontakta föredragshållaren direkt. Det gällde programpunkten ”Dialog med civilsamhället - IPO – Idéburet Offentligt Partnerskap” som presenterades av Anna-Karin Berglund. Hon deltog större delen av dagen utan kostnad. För henne var detta en mycket intressant målgrupp. Det kändes positivt.

Fiske och vattenbruk

De positiva besluten för projekten Fiske och vattenbruk kom i september och ansökningarna godkändes enligt den budget och tidsperiod som vi sökt för. För projektet fiske är det beviljat 5 800 000 kr och för projektet vattenbruk är det beviljat 2 700 000 kr. Slutdatum för båda projekten är 31 december 2020. Senast den 15 mars varje år under perioden 2017 – 2020 ska en komplettering med aktivitetsplan för året lämnas till Jordbruksverket. Det är inte möjligt att föra pengar mellan de båda projekten.

Den tematiska gruppen är nu ”fulltalig” enligt styrelsens beslut om åtta ledamöter. Ledamöterna deltar utifrån sin kompetens för att bidra till en bred kompetens inom projektets inriktningar, som är yrkesfiske, fisketurism och vattenbruk. Ledamöterna representerar leaderområden som finansieras av EHFF

(”fiskeområden”), Naturskyddsföreningen, Sveriges Fiskares Producentorganisation, länsstyrelserna, vattenbruket, Jordbruksverket, HaV och strategin för Östersjöregionen.

Arbetet sker inom fyra insatsområden som har var sitt specifikt mål. Insatsområdena är:

- Förmedla kunskapen om mindre miljöbelastande system och redskap till Landsbygdsnätverkets medlemmar.
- Stärka hållbar konkurrenskraft genom kompetensutveckling av aktörer inom fiskerinäringen.
- Stödja hållbara förvaltningsmodeller.
- Främja de ungas möjligheter att verka inom fiske och vattenbruk.

Den tematiska gruppen har under hösten tagit fram en arbetsplan för 2017–2018 där inriktningen för arbetet tas upp tillsammans med ett antal grundläggande aktiviteter. Avseende de tre första insatsområdena har information skickats till alla Landsbygdsnätverkets medlemmar för att få in intresseanmälningar om att delta i arbetet inom insatsområdena i de så kallade delmålgrupperna. Ett mindre antal, men mycket intressanta, intresseanmälningar har kommit in. Den tematiska gruppen kommer nu att ta kontakt med ett antal organisationer för att få tillräckligt antal personer i delmålgrupperna. Här har styrgruppen skickat med synpunkter om vilka aktörer som bör finnas med.

Den tematiska gruppen hade möte i anslutning till konferensen Östersjöfiske 2020 den 17–18 november i Simrishamn. Ledamöterna deltog även på konferensen och hade möjlighet till många givande kontakter.

Vid den nationella leaderträffen i september i Varberg bjöd den tematiska gruppen in till en workshop med temat fisketurism där även förvaltningsfrågor diskuterades. Det gav ett ypperligt tillfälle att träffa de 13 leaderområden som finansieras av EHFF, men givetvis även övriga leaderområden. Denna workshop var en uppföljning på mötet med ”fiskeområdena” som var i maj. Det finns ett klart önskemål att fortsätta träffas i den här gruppen för att diskutera fiske- och vattenbruksspecifika frågor. Tanken är att bjuda in till ett nytt möte i början av 2017. Samverkansprojekt är viktigt för att belysa frågor/problem som berör många. Ett sådant exempel är förvaltning av säl och skarv. Där har den tematiska gruppen en dialog med intresserade ”fiskeområden”, som bjudits in till ett möte på Åland i januari. Förhoppningsvis kommer detta möte att utvecklas till ett samarbetsprojekt. På mötet deltar även fiskeområden från Finland och Estland.

Nätverksträff februari 2017

Nätverksträffen den 8 februari 2017 är en speciell satsning där vi använder oss av videotekniken för att knyta samman landet. Det är ett nytt grepp på initiativ från Landsbygdsnätverkets styrgrupp för att få en större bredd på vilka som har möjlighet att delta genom att arrangera den i samarbete med lokala arrangörer som har videokonferensutrustning. Den 28 november har 16 länsstyrelser tackat ja till att vara lokala arrangörer och ytterligare en länsstyrelse undersöker de tekniska möjligheterna att delta. Mycket talar för att även denna länsstyrelse kommer med som arrangör.

Projektledare är Magnus Nordgren, Landsbygdsnätverkets kansli som arbetar tillsammans med Tommy Nilsson som är kommunikationssamordnare på kansliet. En grupp inom Landsbygdsnätverkets styrgrupp bestående av Peter Melin, Eva Engström och Thomas Norrby ingår i planeringsgruppen. En student från SLU med inriktning landsbygdsutveckling har engagerats för att inledningsvis ta de första kontakterna med de berörda länsstyrelserna då vi snabbt behöver få en bild av hur tekniken kan fungera på de olika ställena och vilka lokaler som finns tillgängliga.

Vi erbjuder ett videosänt program mellan klockan 13:00-15:15. I anslutning till det programmet ser vi gärna att man lokalt arrangerar ett program anpassat för den lokala målgruppen. Det kan vara något som anknyter till vad man just sett och hört på videokonferensen eller något annat som är angeläget att ta upp. Begränsningen av deltagarantalet är kopplat till hur stora lokalerna är där videokonferensutrustningen finns. Huvudfokus för programmet är förslagen i slutrapporten från den parlamentariska landsbygdskommittén

som presenteras den 31 januari. Inledningsvis reflekterar Erik Westholm från SLU kort över en framtida landsbygd, vilket ska fungera som en grund för det fortsatta programmet. Därefter kommer Johan Persson, ordförande i kommittén, och avslutningsvis statssekreterare Elisabeth Backteman. Det blir tillfälle för frågor och diskussioner. Föreläsarna kommer att finnas på tre olika platser av de i nuläget 17 som kommer att delta videokonferensen.

En första testkörning av teknik är genomförd och det planeras för ytterligare testkörningar. Länsstyrelserna har fått underlag till att skicka inbjudan av typen ”save the date”. Inbjudan med program är tänkt att göras i veckan som inleds den 5 december.

Temaövergripande nätverksaktiviteter

Europeiska erfarenhetsutbytet

I samband med TNC-konferensen för Leadergrupper, som arrangerades av det estniska landsbygdsnätverket i augusti hölls också ett första möte med styrgruppen för den europeiska arbetsgruppen (inom ENRD) för att göra transnationella samarbeten enklare. Arbetsgruppen kallas PWG och lanserades sedan vid LINC-mötet i Budapest i slutet av september. Hans-Olof Stålgren ingår i styrgruppen och Charlotta Heimersson, numera verksamhetsledare för Leader Nedre Dalälven, ingår i arbetsgruppen. Under hösten har arbetet bedrivits via webb-plattformen WIIMA och ett fysiskt möte kommer hållas i samband med Leaderkonferensen i Båstad 6-8:e december. Syftet med arbetet är att identifiera frågor, tolkningar, dokument och regler som kan harmoniseras bättre mellan länderna för att göra det enklare att starta och driva samarbetsprojekt.

Ytterligare en arbetsgrupp har startats inom ENRD. Den har inriktning på landsbygdsföretagande och ska försöka identifiera viktiga trender och utvecklingsmöjligheter för företagande på landsbygden i framtiden. Meningen är att därmed kunna planera för hur ENRD och de nationella nätverken på bästa sätt ska kunna göra insatser i de områdena. Thomas Norrby är involverad i gruppens arbete och även Nils Lagerroth och Hans-Olof Stålgren har givit förslag och deltagit i något telefonmöte.

Den stora Cork-konferensen på Irland hölls i början av september. Hans-Olof Stålgren medverkade i expertgruppen och som inledare i en av fyra workshoppar. En deklARATION arbetades fram under konferensen och [finns att läsa på denna länk](#). Deklarationen har redan hänvisats till och använts i flera sammanhang för att planera framtida arbete för landsbygdsutveckling i Europa.

Vid Open Days i Bryssel, som hölls i oktober gemensamt mellan flera generaldirektorat, medverkade Sohrab Fadaï från Integrationsgruppen både vid en workshop arrangerad av DG Agri och vid en annan workshop arrangerad av LD-net, vilket är ett fristående nätverk av erfarna landsbygdsutvecklare från många olika länder. Sohrabs deltagande var mycket uppskattat.

Den 8-9:e november arrangerade ENRD en konferens för de nationella nätverken. Konferensen hölls i Slovakien, EU:s ordförandeland. Nils Lagerroth och Madelene Nelson representerade det svenska nätverkskansliet. Finland och Slovakien berättade där om sina regionala aktiviteter – bl.a. ”landsbygdsgalor” på regional nivå. Programmet handlade också om utvärdering och självvärdering. I jämförelse med många andra länder verkar vi ligga ganska långt framme. Cork-deklarationen presenterades och diskuterades också. Ytterligare en fråga var hur nätverkens aktivitetsstatistik ska presenteras och bedömas. Vissa länder rapporterar varje litet möte, även lokalt och regionalt, som en nätverksaktivitet, medan andra endast rapporterar större nationella samlingar och aktiviteter. Detta gör det svårt att jämföra de olika nätverkens arbete.

Under hösten kom en mailförfrågan från EU-kommissionen om synpunkter på paraplyprojekt och förenklingar för mindre projekt. En arbetsgrupp inom DG Agri utredde frågan om möjliga förenklingar så att det skulle bli möjligt att genomföra paraplyprojekt på det sätt som gjordes under förra programperioden, vilket inte längre är tillåtet. Både nätverkskansliet och LLU-enheten svarade. Även från

Tyskland och Österrike kom svar som gav förslag för att underlätta för paraplyprojekt. Främst handlar det om att inte kräva en rimlighetsbedömning av alla kostnader vid LAG-beslut utan vid rekvisition för utbetalning.

Den 23-24:e november deltog Magnus Nordgren och Theres Sundberg, (VL Gästrikebygden) på en konferens i Bryssel arrangerad av FARNET, fiskegruppernas europeiska nätverk. Temat var hur man ska underlätta för transnationella samarbeten mellan fiskeområden. Samtalen förs i nära kontakt med ENRD, vars arbetsgrupp i ämnet nämnts tidigare.

Planeringen för den internationella fondgemensamma leaderkonferensen i Båstad 6-8:e december har genomförts under hösten. Det blir ca 130 deltagare där ungefär en tredjedel var är från leadergrupper, förvaltningsmyndigheter och nationella nätverk. Sverige har som värdland fått några extra platser. Svenska leadergrupper som deltar blir, förutom värdområdet Nordvästra Skåne med Öresund även, Leader Längs Göta Älv, Leader Linné Småland, Leader Väneren, Leader Gästrikebygden samt Leader Polaris. Beata Allen, Inger Pehrson och Hans-Olof Stålgren medverkar från Kansliet. Thomas Norrby medverkar tillsammans med en student från SLU. Johan Magnusson från LLU-enheten medverkar med flera av sina kollegor och även Niclas Purfürst, avdelningschef för Landsbygdsavdelningen.

Östersjösamarbetet

Vid TNC-konferensen i Estland, som nämnts ovan, medverkade förutom Hans-Olof Stålgren, också Lovisa Carneland från Leader Urnära och presenterade erfarenheter från integration på landsbygden från det egna området men framför allt från integrationsgruppens arbete.

Magnus Nordgren och Karin Hjerpe deltog i Det nordisk/baltiska nätverksmötet som hölls i Jelgeva i Lettland. Temat var i huvudsak självvärdering och utvärdering av nätverkskansliernas arbete. Nästa träff i nätverket arrangeras av Finland under våren.

Våra videofika-träffar med kollegorna i det finska nätverkskansliet har återupptagits under hösten. Vid några tillfällen har vi eftermiddagsfika gemensamt framför videokameror på bägge sidan Östersjön och rapporterar snabbt vad som är på gång i våra länder och diskuterar även gemensamma frågor och planer på samarbeten.

Inom EU:s strategi för Östersjöregionen var höstens stora aktivitet det strategiforum som hölls i Stockholm den 8-9:e november. Med 1400 deltagare var konferensen det största forum som hittills arrangerats. Över 40 parallella seminarier hölls. Jordbruksverket inom sitt ansvar som policysamordnare (PAC) för Fiskeri och vattenbruk arrangerade ett välbesökt seminarium om metoder att rena Östersjön genom insatser direkt i vattnet som komplement till landbaserade åtgärder.

Kursen "Baltic Leadership Programme" med fyra olika kurstillfällen under ett år avslutades i oktober. Ett konkret resultat var att alla deltagande länder enades om att formellt bilda ett nätverk för förvaltningsmyndigheterna för landsbygdsprogrammen. Det kopplas till viss del till det existerande Nordic/Baltic network så att vissa möten kan hållas gemensamt. Syftet är att lära av varandra, skapa underlag för harmonisering av programmen och stärka möjligheterna till samarbeten, kanske med gemensamma tematiska utlysningar.

Samordning mellan arbetsgrupper

Kvartalsbrev med information om arbetsgruppernas arbete har skickats ut till arbetsgruppernas ledamöter och även lagts ut på Landsbygdsnätverkets webbplats. Den 15 november anordnades en träff med representanter från alla arbetsgrupper och delnätverk. Alla grupperingar fanns representerade. Vid träffen diskuterades hur grupperna kan följa upp resultat samt slutsatser av de resultatuppföljningar som gjorts. Vidare diskuterades aktiviteter som arbetsgrupperna kan göra tillsammans, erfarenheter utbyttes om arbetssätt och gruppernas koppling till Leader. Utvärderingen visade att merparten av deltagarna tyckte att

det varit givande att diskutera resultatuppföljningar och diskutera erfarenheter och ungefär hälften hade också haft nytta av diskussionen om ökat utbyte med Leader.

Webbplatsen

Webbplatsen fortsätter att utvecklas och anpassas efter vissa behov som uppstått sedan vi lanserade den nya. Grundprincipen är dock att den ska vara begriplig även för den oinitierade besökaren. ”På allmän begäran” har vi skapat en sida på vår webbplats där interna dokument kan samlas såsom mötesanteckningar och liknande. Inga hemliga handlingar men som bara är av intresse för ett fåtal människor. Sidan finner ni på: www.landsbygdsnatverket.se/internt. Styrgruppens senaste mötesprotokoll finns som tidigare kvar webbplatsen.

Sociala medier

www.facebook.com/landsbygdsnatverket

Antalet som gillar oss på Facebook ökar, speciellt i samband med satsningen på podden Landets marknadsföringskampanjer – nu är vi uppe i drygt 1 700! Populärast är de som handlar podden, om oväntade lösningar, integration eller det som innehåller rörliga bilder.

www.twitter.com/landsbygdsnatverket

Twitter följer till stor del samma mönster som Facebook. Med allt fler som följer oss och allt fler som taggar våra inlägg. Vi har närmare 1 600 följare just nu och har i dagsläget publicerat 1 047 tweets från Landsbygdsnätverket. Tidningen Land, twitterkontona @harifrannu, @ENRD_CP, @EU_FARNET och @HelaSverige är exempel på sådana som taggar oss återkommande.

www.instagram.com/landsbygdsnatverket

Det är fortfarande så att vi låter podden Landets gäster instagramma under en vecka med bilder och texter som är kopplade till varje avsnitt. Vårt tidigare okända Instagramkonto har nu 450 följare och nästan 400 inlägg. En bra grund att bygga vidare på.

Podcast

www.landsbygdsnatverket.se/landet

I höstas bildade vi en redaktion på nätverket för att kunna ha vår verksamhetsledare som ansvarig utgivare. Redaktionen har tagit över det redaktionella ansvaret, så väl som planering och kontakt med utförare men jobbar i nära samarbete med arbetsgrupperna kring ämnen och avsnitt.

20 avsnitt har nu sänts, vilket innebär två i månaden sedan starten, och vi har haft 8 640 lyssningar på dessa avsnitt. Och vi ökar stadigt med mellan 600 – 700 lyssnare per månad vilket är imponerande för en podd som varit tämligen okänd och berör ett tämligen smalt segment i poddvärlden. Lyssnarna väljer aktivt att ta del av mediet vilket i dessa sammanhang har betydelse och inte kan jämföras med effekterna av andra medier exempelvis trycksaker.

Filmer

www.youtube.com/landsbygdsnatverket

På vår Youtubekanal finns nu alla filmer som vi producerat samlade. De filmerna finns dessutom på de olika sidorna på vår webbplats för att underlätta för tittarna att hitta dem. Filmerna om Praktik för asylsökande blev en succé som har visats över 14 000 gånger, både nationellt och internationellt, men de båda senaste filmerna, en om att starta företag under asyltiden och en om ekosystemtjänster, har också kommit upp i höga tittarsiffror. Vi ser ett ökat intresse för film som informationsbärare, speciellt det som vi producerat på kansliet själva.

Nyhetsbrev

Landsbygdsnätverkets nyhetsbrev har under året följande teman:

- Februari – Kortare livsmedelskedjor, Nr 12

- April – Integration, Nr 13
- Maj – Service på landsbygden, Nr 14 (I samband med Landsbygdsriksdagen)
- Juni – Unga i landsbygdsutveckling, Nr 15
- September – Lokalt ledd utveckling, Nr 16 (I samband med leaderträffen)
- Oktober – Landsbygdsutveckling i kommuner, Nr 17 (I samband med nationella träffen för landsbygdsutvecklarna.)
- November – Miljö & Klimat, Nr 18
- December – Naturturism, Nr 19

Septemhernumret blev det första att gå ut som digitalt nyhetsbrev istället för att tryckas upp. Ett steg som gör att vi kan nå ut via såväl mobiltelefoner som Ipads och datorer och som ger oss friheten att sköta layout direkt från kommunikatörernas datorer. Vi har idag 1 540 personer prenumererade på nyhetsbrevet. Det läggs även ut på Facebook för ytterligare spridning och vid behov kan det tryckas upp till olika träffar. Denna förändring genomfördes efter en enkät till prenumeranterna av nyhetsbrevet som gav svaret att man helst ville ha sina nyheter i en helt digital form genom e-postutskick.

